

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Budapest

hiánypótlása

Tüskéné Varga Mária és
Varga Sándor

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 3 1 2 7 - 2 / 2024		
Érkezett: 2024 OKT 17.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet:	Kezelőiroda:

a Kúria mint felülvizsgálati bíróság
GfV.VI.30.402/2023. sz. ítéleti döntése
Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálata iránt
előterjesztett indítványunk ügyében
IV/3127/2024. ügyszám alatt folyamatban levő eljárásban

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A meghatalmazással már igazolt jogi képviselőnk útján a 2024. szeptember 11-i keltű, jogi képviselőnk részére 2024.09.18-án postai úton, IV/3127-1/2024. ügyszámú tájékoztatás alapján, az abban jelzett hiányosságok kiküszöbölése érdekében az alábbiak szerint kiegészítjük:

1. A 2024. augusztus 30-i kelettel előterjesztett indítványunk 2. a) pontjában rögzített, az Alaptörvény 28. cikkére való hivatkozásunkat nem tartjuk fenn.

2. A 2024. augusztus 30-i kelettel előterjesztett indítványunk 2. b) pontjának I. és II. alatti részén előterjesztett, a megsemmisíteni kért bírói döntés Alaptörvény ellenességének indokolását az alábbiak szerint kiegészítjük:

A Kúria ítéletének indokolási részének [33] pontjában rögzített álláspontra tett előadásunkat az alábbiak szerint kiegészítjük:

Az Alaptörvény XIII. cikkében foglaltak kapcsán, miszerint „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez” hivatkozunk arra, hogy [REDACTED] 2012.10.08-i elhunytakor hatályban levő, az 1959. IV. törvény Ötödik része foglalta össze az öröklési jog szabályait. A Ptk. 598. §-a szerint az ember halálával a hagyatéka, mint egész száll az örökösre. A Polgári Törvénykönyv magyarázata (a továbbiakban: Kommentár, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1981.) A fenti törvényi rendelkezés kapcsán az öröklés fogalma tekintetében kifejti, hogy „Az öröklés tehát jogutódlás, mégpedig ember után való jogutódlás. Halála esetén vagyona más emberre vagy jogi személyre száll át. Ahhoz tehát, hogy a halál esetén a vagyon átszállásáról (öröklésről) lehessen szólni szükséges, hogy legyen olyan „vagyon” a szó jogi értelmében (aktívák és passzívák egyaránt) amely felett fellelt az átörökítőnek uralma, rendelkezési joga van” (Kommentár 3. kötet 2.723. oldal).

A Ptk. hivatkozott rendelkezésével összhangban utalnom kell arra, hogy szüleink, perbeli jogelődjeink [REDACTED] nek alapítói voltak, a Kft. részére az alapításkor törzsbetétet szolgáltatottak és a cégbejegyzést követően jogaikat és a társaság vagyonából őket megillető hányadot üzletrészükhöz testesítette meg.

A perbeli időszakban hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 1988. VI. törvény (a továbbiakban: Gt.) 169. § (1) bek.-e értelmében az üzletrész a tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot testesítette meg és az üzletrész mértéke a tagok törzs betétihez igazodott.

A Gt. 182. § (2) bek.-ben foglalt rendelkezés szerint szüleink a társaságból történt kizárásuk ügyében nem szavazhattak, azonban a Gt. 182. § (3) bek.-e rögzítette, hogy a kizárást kimondó határozattal szemben bírósághoz fordulhatnak.

Szüleink a fenti törvényi rendelkezés alapján 1999-ben éltek a bírósághoz fordulás jogával. Az általuk kezdeményezett per a Gt. alkalmazásában a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatának speciális esetkörébe tartozott. Szüleink a kizárásról rendelkező 9/1999.(07.12.) és a 11/1999 (07.12.) számú taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezését kérték azonban a tagkizárást elrendelő határozatok elleni perindítást lehetővé tevő szabályok nem adtak lehetőséget arra, hogy a bíróság a határozat végrehajtását felfüggeszse. Fentiekre tekintettel szüleink a kizárásukat kimondó taggyűlési határozatok megtámadására vonatkozó személyhez kötődő jogukat érvényesítették. Mindezekre tekintettel véleményünk szerint súlytalan, megalapozatlan a keresetösségi jogunk hiányára utaló ítéleti megállapítás, miszerint „a jogutódot nem illeti meg a keresetösségi jog arra, hogy a jogelődjét kizáró határozat hatályon kívül helyezését kérje”.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 61. §-hoz fűzött magyarázat (A polgári perrendtartás magyarázata, Complex Jogi és Üzleti kiadó, 2010.) szerint a fél helyébe - jogutódként - az örökös lép minden olyan jogviszonyban amelyre az öröklés hatálya kiterjed. „Perbeli jogutódlásra nem kerülhet sor akkor, ha a perbeli jogviszonyban az anyagi jog szerint nincs helye öröklésnek illetve jogutódlásnak.” (magyarázat 1. kötet 290. oldal.)

Véleményünk szerint a rendelkezésre álló adatok alapján tényként állapítható meg, hogy nincs olyan törvényi rendelkezés amely kimondta volna azt, hogy a gazdasági társaságból kizárt tag által a Gt. 182. § (3) bek.-e alapján előterjesztett a kizárást elrendelő taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perben érvényesített, a kizárást elrendelő határozat hatályon kívül helyezése iránti igény tekintetében nincs helye öröklésnek. Szüleink elhunytakor üzletrészeiknek Gt. 175. §-a szerinti átszállására – azoknak a Gt. 182. § (4) bek.-ben rögzítettek szerinti értékesítése okán – ugyan nem került, nem kerülhetett sor azonban a szüleink által kezdeményezett perben érvényesített, a kizáró határozatok hatályon kívüli helyezése iránti igény érvényesíthetősége nem szűnt meg, az szüleink hagyatékába tartozott illetve tartozik.

Tény, hogy az örökhagyót megillető jogok és kötelezettségek közül nem szállhatnak át azok amelyek az örökhagyó személyéhez kapcsolódnak (Kommentár 3. kötet 2739. oldal) azonban utalnom kell a Kommentárnak a Ptk. 598. §-hoz fűzött részének 17. pontjában foglaltakra, melyben rögzítésre került, hogy mivel az öröklés vagyonszállás, jogutódlás, az örökhagyó vagyona hagyatékként száll át, kivéve ha az átszállás módját jogszabály eltérően szabályozza. **„Ha pedig nincs ilyen külön szabály, a vagyon az öröklés szabályai szerint száll át.”** (Kommentár 3. kötet 2749. oldal). Mindezekre tekintettel kiemelten utalnunk kell arra, hogy a Gt. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a kizárt tag által a kizárásról szóló határozat hatályon kívül helyezése iránt kezdeményezett perben érvényesített igény tekintetében a jogutódlás kizárt. Álláspontunk szerint a kizárásról szóló határozatok hatályon kívül helyezése iránti pernek a kizárt tag elhunytára alapított megszüntetése, illetve a kizárt tag elhunyt okán a jogutódok perbelépését követően hozott, keresnek helyt adó, a kizárást elrendelő határozatot hatályon kívül helyező ítélet jogerőre emelkedését követően a jogutódok legitimációja hiányára alapított elutasító bírósági döntés az Alaptörvényben biztosított örökléshez való jogot sérti.

Fentiekén túlmenően hivatkozunk arra, hogy „Az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában mondta ki először, hogy az Alkotmány a tulajdonjogot mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti védelemben. (ABH 1993, 373, 380.) Az alkotmányos tulajdonvédelem a polgári jogi értelemben vett tulajdonvédelemtől túlszárnyalva biztosítja azt, hogy a tulajdonhoz való jog alanyai az életviszonyokat és gazdasági kapcsolatokat alakító gazdasági döntéseket önállóan és szabadon hozzák meg. Ez magyarázza, hogy az alkotmányos tulajdonvédelem nemcsak a polgári jogilag a tulajdon közvetett tárgyának minősülő dolgokra terjed ki, hanem az egyéb dologi

jellegű vagyoni jogokra és egyes nem dologi jellegű vagyoni jogosultságokra is.” (In: 10/2001. (IV. 12.) AB határozat IV/3.)

Utalnunk kell továbbá arra, hogy - a bírósági, hatósági eljárások során biztosított rendelkezési joggal kapcsolatban az 1/1994. (I. 7.) AB határozat kimondta: „Az önrendelkezési jog fontos tartalmi eleme - egyebek között - az egyén joga arra, hogy az igény állapotába került alanyi jogait a különböző állami szervek, így a bíróság előtt is érvényesítse. Az önrendelkezési jog azonban mint az általános cselekvési szabadsághoz való jog, a jogérvényesítéstől való tartózkodás, a nem cselekvés jogát is magában foglalja. Mivel ez a jog az egyén autonómiájának védelmére szolgál, általában mindenkinek szabadságában áll eldönteni, hogy jogai és törvényes érdekei védelmére nyitva álló és alkotmányosan biztosított hatósági igényérvényesítési utat igénybe veszi-e vagy attól tartózkodik.” (ABH 1994, 29, 35-36.) Az Mgüt. tehát az önrendelkezési jog gyakorlása tekintetében is különbséget tesz az érintett üzletrész-tulajdonosok között, ez esetben az alanyi jogú kívülálló üzletrész-tulajdonosok hátrányára. (In: 10/2001. (VI. 12.) AB határozat III/2.3)

„A tulajdon alkotmányos védelme tehát tulajdonképpen bizonyos vagyoni jogi pozíciók (státuszok) alapjogi védelme” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [20]-[21], [23]}. (In: 3264/2018. (VII. 20.) AB végzés IV. [23])

Kiemelten hivatkozunk arra, hogy a 1524/B/1992. AB határozat rögzítette, hogy – „A kizárást kimondó határozat bíróság általi felülvizsgálata a biztosítéka annak is, hogy a jogellenesen kizárt tag tulajdonhoz való alkotmányos alapjoga sérelmet ne szenvedjen:

....Amennyiben viszont az üzletrészt a bírósági eljárást megelőzően vagy az alatt már értékesítették, és a bíróság az eljárás befejezésekor a taggyűlési határozat jogellenességét állapítja meg, az üzletrész megszerzője tulajdonjogi védelmet nem élvez az eredeti tulajdonossal szemben, és az eredeti állapot helyreállítása nyomán köteles az üzletrész tulajdonjogáról lemondani.”

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a Kft. tagsági jogviszonyt megtestesítő üzletrész tulajdonjog tárgyát képezi, mely iránt való igényérvényesítés nem személyhez kötött jog. Különös tekintettel arra, hogy néhai felperesek a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása iránti igényüket (pert) még életükben megindították, ezen igényük érvényesítése a felperesekre mint jogutódokra szállt át.

Fentiek okán a Kúriai döntés indokolási részében [47] tett megállapítás miszerint „Az 1988. évi Gt. 182. §-a alapján a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása olyan személyhez kötődő jog, amely tekintetében a tag halála esetén kizárt a jogutódlás. A jogutódot nem illeti meg keresetőségi jog arra, hogy a jogelődjét kizáró taggyűlési határozat hatályon kívül helyezését kérje” melyre az Ítéletét alapította súlyosan sérti felperesek Alaptörvényben foglalt tulajdonhoz való jogát.

Az előzőekben vázolt jogértelmezésen alapuló döntés hatályon kívül helyezete 9/1999. (07.12) és 11/1999 (07.12.) sz. taggyűlési határozatok hatályon kívüli helyezését elrendelő elsőfokú ítéletet helybenhagyó másodfokú jogerős ítéletet és az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva jogsértő határozatok hatályon kívül helyezése iránt – szüleink, perbeli jogelődjeink által előterjesztett – kereseti kérelmeket elutasította. Ez a bírósági döntés az Alaptörvény XIII. cikke (1) bek.-ben rögzített a tulajdonhoz és az örökléshez való jogunk sérelmét jelenti.

A felhívásban foglalt kérésre tekintettel a kiegészítéssel - az alábbiak szerint - egységes szerkezetbe foglalt indítványunk az alábbi:

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a *Kúria mint felülvizsgálati bíróság* Gfv. VI.30.402/2023/5. sz. ítéletének azon része miszerint „A Kúria a jogerős ítéletet a 9/1999.(07.12.) és a 11/1999 (07.12.) sz. taggyűlési határozatok tekintetében – a másfokú perkoltség viselésére is vonatkozó rendelkezésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét e határozatokat érintően megváltoztatja és a keresetet elutasítja” Alaptörvény-ellenes, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az ítéleti rendelkezés ezen részét semmisítse meg.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése

- Ezennel előadjuk, hogy szüleink [REDACTED] valamint a jogerős ítélet szerint II.r. felperes ifj. Varga Sándor alapító tagjai voltak az 1990. december 17.-i társasági szerződéssel létesített [REDACTED]

[REDACTED] (a továbbiakban: Kft.) melyet a Pest Megyei Cégbíróság az általa vezetett cégjegyzékbe [REDACTED] szám alatt jegyzett be.

- A Kft. taggyűlése 1999.07.12.-én hozott

- 9/1999 (07.12.) sz. taggyűlési határozatával [REDACTED]

- 10/1999.(07.12.) sz. taggyűlési határozatával ifj. Varga Sándort,

- 11/1999(07.12.) sz. taggyűlési határozatával [REDACTED] kizárta a társaságból.

- A fentiek szerinti taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezése iránt a Ceglédi Járásbíróságon

- [REDACTED] 1999. augusztus 4.-én

- ifj. Varga Sándor 1999. augusztus 4.-én

- [REDACTED] 1999. augusztus 4.-én keresetet terjesztettek elő.

- A Ceglédi Járásbíróság a kizárt tagok által előterjesztett kereseti kérelmek alapján indult peres eljárásokat I.G. 20.799/1999 számú folyamatban levő perhez egyesítette.

- A Ceglédi Járásbíróság 2012. február 28.-án kelt I.P.20.052/2011/32. sz. közbenső ítéletével a fenti taggyűlési határozatokat hatályon kívül helyezte.

- A Budapest Környéki Törvényszék – fellebbezés folytán – a 2012. szeptember 12.-én kelt 9.Pf.21.357/2012/5 sz. végzésével a Ceglédi Járásbíróság fenti közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb határozat hozatalára utasította.

- Az új eljárás a Ceglédi Járásbíróság előtt 6.P.20.052/2011 sz. alatt folytatódott, azonban édesanyánk [REDACTED] 2012.10.08.-án elhunyt. Az elsőfokú bíróság a 2015. május 11.-én kelt, a a Ceglédi Járásbíróság a Budapest Környéki törvényszék mint másodfokú bíróság a 9.Pkf.51.214/2015/4. sorszámú végzésével jogerőre emelkedett 6P.20.052/2011/60 sorszámú végzésével megállapította, hogy „néhai [REDACTED] II. r. felperes jogutódai: [REDACTED] r. Tüskéné Varga Mária és Varga Sándor.”

- A Ceglédi Járásbíróság az új eljárásban hozott 2020. június 16.-án kelt 6.P.20.391/2017/77 számú ítéletével keresetünknek helyt adott.

- Az alperesi fellebbezés folytán a másodfokú eljárás a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság előtt 9.Pf.20.939/2021 szám alatt volt folyamatban. A másodfokú eljárás alatt édesapánk [REDACTED] 2022. április 19.-én elhunyt, melyre való tekintettel a törvényszék a 2022. június 02.-án kelt 15-ös sorszámú végzésével az eljárás félbeszakadását állapította meg. Perbelépésünket követően a törvényszék a 9.Pf.20.939./2021/19 sorszámú végzésével megállapította, hogy „néhai [REDACTED] I.r. felperes jogutódjai: Tüskéné Varga Mária, jelen per II. r. per felperese és Varga Sándor, jelen per III.r. felperese.” A jogutódlást megállapító végzéssel szemben alperes fellebbezést nem terjesztett elő.

- A Budapest Környéki Törvényszék a 2023. május 30.-án kelt 9.Pf.20.139/2023/4 sorszámú ítéletével a Ceglédi Járásbíróság elsőfokú ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

- Ilyen előzmények után az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság már hivatkozott ítéletével „...a jogerős ítéletet a 9/1999.(07.12.) és a 11/1999 (07.12.) számú taggyűlési határozatok tekintetében - a másodfokú perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét e határozatokat érintően megváltoztatja és a keresetet elutasítja;...”

b) A Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítélete ellen felülvizsgálatnak nincs helye, így jogorvoslati lehetőség számunkra nincs biztosítva. Előadjuk továbbá, hogy az ítélettel szemben perújítás illetve jogegységi panasz eljárást nem kezdeményeztünk, és nincs ismeretünk arról sem, hogy felülvizsgálati eljárást más kezdeményezett volna.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

- Előadjuk, hogy a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.402/2023/5 számú ítéletének elektronikus úton való kézbesítésére 2024. július 02.-án került sor, így a panasz benyújtására nyitva álló 60 napos határidő betartásra került azzal, hogy a mai napon benyújtjuk a Ceglédi Járásbírósághoz.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A meghatalmazással igazol jogi képviselőnk útján ezennel előadjuk, hogy az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés jogainkat illetve érdekeinket érinti. Tekintettel arra, hogy a per felperesei voltunk ezért álláspontunk szerint érintettségünk külön bizonyítást nem kíván.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

- Az Alaptörvény XIII. Cikk. (1) bekezdése, miszerint: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.”

- Az Alaptörvény 28. Cikke, miszerint : „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

I. Az Alaptörvény XIII. Cikk. (1) bekezdésében foglalt sérelmére való hivatkozásunk alátámasztásaként az alábbiakra hivatkozunk:

Álláspontunk szerint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet a 9/1999 (07.12) és a 11/1999 (07.12.) sz. taggyűlési határozatok tekintetében alaptörvény rendelkezéseivel ellentétben helyezte hatályon kívül és utasította el az örökhagyók által kezdeményezett perben előterjesztett és az örökhagyók jogutódaiként fenntartott kereseti kérelmünket, mely indoklásunk alátámasztására az alábbiakat adjuk elő:

- A Kúria ítéletének indokolási részében [32] Alaptörvény-ellenesen állapította meg, hogy „alperes felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott, hogy a kizárt tagok halála folytán nem lett volna helye jogutódlás megállapításának”

- A Kúria ítéletének indokolási részében [33] Alaptörvény-ellenesen állapította meg, hogy „a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása olyan személyhez kötődő jog, amely tekintetében kizárt a jogutódlás. A jogutódot nem illeti meg keresetőségi jog arra, hogy a jogelődjét kizáró taggyűlési határozat hatályon kívül helyezését kérje.” Ezzel szemben a taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezését – a részükre nyitva álló határidőn belül – jogelődünk, a Kft. kizárt tagjai kérték az 1999. augusztusában előterjesztett keresetükben így a határozatok hatályon kívül helyezését nem mi kértük, hanem jogelődünk. Szüleinket a társaság vagyonából megillető hányadot a szüleink tulajdonát képező üzletrész testesítette meg, mely tulajdoni hányadot megtestesítő üzletrész a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (a továbbiakban: Gt.) 175.§-a értelmében szüleink halálával átszállt ránk, jogutódokra. Szüleink üzletrészét az alperesi gazdasági társaság a kizárásról szóló értesítés 1999. július 19.-ei elküldését követően 1999. augusztus 13.-án – az 1999. augusztus 4.-ei perindítást követően – árverésen értékesítette akként, hogy [REDACTED] üzletrészét [REDACTED] – az ügyvezető felesége – ifj. Varga Sándor üzletrészét [REDACTED] – a társaság ügyvezetője –, [REDACTED] üzletrészét [REDACTED] vásárolta meg. A Kúria annak ellenére, hogy az Alaptörvény az örökléshez való jogot biztosítja, továbbá a Gt. 17.§-ában foglalt törvényi rendelkezést, miszerint „a gazdasági társaságok tagjainak a Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Ptk rendelkezéseit kell alkalmazni” figyelmen kívül hagyva ítéletével elzárt bennünket attól, hogy az árverés szabálytalansága és az üzletrészi vevők tulajdonszerzésének érvénytelenségének megállapítása iránti igényünk érvényese lehetőségétől. Ezzel összefüggésben utalunk arra, hogy a Kúria Alaptörvény-ellenesen állapította meg a keresetőségi jog hiányát és a keresetet elutasító döntés meghozatalának kényszerét.

Annak ellenére, hogy a „törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői....következésképpen a korábban tulajdonként megszerzett (és így az alkotmányos tulajdonvédelem alatt álló) „tulajdonszerű” vagyoni jogi igényeket védi az alaptörvény XIII. Cikke. Utalunk kell továbbá a T. Alkotmánybíróság gyakorlatára, miszerint azon vagyoni értékű jogokra terjed ki az alkotmányos tulajdonvédelem, amelyek „funkciójukat illetően” >tulajdonszerűek<. [3264/2018.(VII.20.) AB Végzés indoklása rész IV. [23]].

- A Kúria ítéletének indokolási részében [36] Alaptörvény-ellenesen állapította meg, hogy „a kizárással érintett tagok jogutóda...nem kérhetik az elhunyt szüleiket az alperesi társaságból kizáró határozatok hatályon kívül helyezését.”

II. Az Alaptörvény 28. Cikke (1) bekezdésében foglalt sérelmére való hivatkozásunk alátámasztásaként az alábbiakra hivatkozunk:

- A Kúria ítéletének indokolási részében [34] megalapozatlanul állapította meg, hogy „a gazdasági társaságból kizárt, de a kizáró határozatot a bíróság előtt megtámadó tag tagsági jogai – amennyiben a társaság kizáró határozatát a bíróság jogerősen hatályon kívül helyezi - ex nunc hatállyal, a jövőre nézve éledhetnek fel.(BH 1998.346)” Ezzel szemben utalunk kell arra, hogy az 1988 évi I. törvény 182. §-ához fűzött részletes miniszteri indoklás az alábbiakat tartalmazza:

„A kizárásra csak kivételes esetben, a tag súlyos kötelezettségszegése esetén kerülhet sor. Erre figyelemmel a Javaslat kimondja, hogy a perindításnak a kizárásra nincs halasztó hatálya. Ez azt jelenti, hogy a kizárt tag a kizárást elrendelő határozat közlésétől kezdve elvesztette tagsági jogait, a társaság tevékenységében nem vehet részt. **Ha a kizárást kimondó határozatot a bíróság érvényteleníti, úgy a kizárt tag jogai visszamenő hatállyal felélednek.**”

Véleményünk szerint az általunk állított alapjogsérelem, az örökléshez való jog sérelme érdemben befolyásolta a Kúria döntését, mivel álláspontja szerint a perben mi, saját jogon érvényesítettük a taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezése iránti igényt, holott a kizárásról szóló határozatok hatályon kívül helyezése iránti igényüket örökhagyók érvényesítették a kereset benyújtásával és álláspontunk szerint ezen igényük halálukkal nem enyészett el, és a félbeszakadt eljárás perbelépésünket követő folytatása során a bíróság a jogelődeink által előterjesztett kereseti kérelem ügyében hozott érdemi döntést. Ezen álláspontunkat véleményünk szerint markánsan alátámasztja a Budapest Környéki Törvényszék 2015. november 10. napján hozott – már hivatkozott- 9.Pkf.51.214/2015/4-es sorszámu végzésének indokolási részében kifejtett álláspont, mely szerint a törvényszék elvi élel rögzítette, hogy „Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp 61.§-ának rendelkezéseit amikor a jogutódlás megállapításáról döntött: a perben érvényesített igény tekintetében a jogutódlást nem zárja ki törvény vagy más jogszabály... a jogerős hagyatékátadó végzésben nem szereplő, utóbb előkerülő, vagy jelen per kimenetelétől függően felmerülő vagyontárgyak és vagyoni igények nem enyésznek el.”

Feltétlenül kiemelendőnek tartjuk, hogy a már hivatkozott, a Gt. 182. §-hoz fűzött miniszteri indokolása ellenére, miszerint „Ha kizárást kimondó határozatot a bíróság érvényteleníti, úgy a kizárt tag jogai visszamenő hatállyal felélednek”. Kezdetől fogva vitás volt, hogy visszamenőleges hatállyal vagy az ítélet jogerőre emelkedésével történik e a feléledés.

A bírói gyakorlat jutott végül arra a többségi álláspontra, hogy kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában nem lehet ex tunc hatályt tulajdonítani a jogszabályt sértő társasági határozat hatályon kívül helyezésének. A bírói gyakorlattal összhangban áll ugyan a Kúria által hivatkozott eseti döntés (BH 1998.346.), azonban az eltelt idő alatt bekövetkezett változások álláspontunk szerint nem hagyhatók figyelmen kívül. E változások közül kiemelendőnek tartjuk az Alaptörvény hetedik módosításával – a jogerős ítélet meghozatalát megelőző 5 évvel korábban - 2019. január 1.-én hatályba lépett rendelkezést, miszerint:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

A Kúria által hivatkozott – egyébként csupán kialakultnak tekinthető, de véleményünk szerint a BH 1994.180 számon közzétett, a Legfelső Bíróság Pf.III.20.917/1993. ítéletében rögzítettekkel tekintettel, miszerint: „a kizárást kimondó határozat bírósági hatályon kívül helyezésével a felperes tagságból eredő jogai visszamenőleges hatállyal állnak helyre...” nem egységes - bírói gyakorlatra utaló eseti döntés túlhaladottá vált a törvényi rendelkezés folytán, mely a jogszabály megalkotására irányuló javaslat indokolásának figyelembevételét kötelezően írta elő. A törvényi rendelkezés eredményeként a folyamatban levő ügyekben nem mellőzhető a jogszabály megalkotására irányuló javaslat indokolásának figyelembevétele, mely expressis verbis rögzítette, hogy „Ha a kizárást kimondó határozatot a bíróság érvényteleníti, úgy a kizárt tag jogai visszamenő hatállyal felélednek”. Mindezek következtében a kialakultnak tekinthető bírói gyakorlatra utalással a jogszabály szövegének értelmezése során a jogszabály megalkotására irányuló javaslat indokolásának figyelembevétele nem mellőzhető teteles jogszabályi rendelkezés hiányára való utalással.

A Kúria tehát az alaptörvény hivatkozott rendelkezésével ellentétben teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a Gt. 182.§-hoz fűzött miniszteri indokolást.

III.

Az Alaptörvény XIII. cikkében foglaltak kapcsán, miszerint „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez” hivatkozunk arra, hogy [REDAKTÁLT] 2012.10.08-i elhunytakor hatályban levő, az 1959. IV. törvény Ötödik része foglalta össze az öröklési jog szabályait. A Ptk. 598. §-a szerint az ember halálával a hagyatéka, mint egész száll az örököseire. A Polgári Törvénykönyv magyarázata (a továbbiakban: Kommentár, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1981.) A fenti törvényi rendelkezés kapcsán az öröklés fogalma tekintetében kifejti, hogy „Az öröklés tehát jogutódlás, mégpedig ember után való jogutódlás. Halála esetén vagyona más emberre vagy jogi személyre száll át. Ahhoz tehát, hogy a halál esetén a vagyon átszállásáról (öröklésről) lehessen szólni szükséges, hogy legyen olyan „vagyon” a szó jogi értelmében (aktívák és passzívák egyaránt) amely felett fellett az átörökítőnek uralma, rendelkezési joga van” (Kommentár 3. kötet 2.723. oldal).

A Ptk. hivatkozott rendelkezésével összhangban utalnom kell arra, hogy szüleink, perbeli jogelődjeink [REDAKTÁLT] [REDAKTÁLT] alapítói voltak, a Kft. részére az alapításkor törzsbetétet szolgáltatottak és a cégbejegyzést követően jogaikat és a társaság vagyonából őket megillető hányadot üzletrészüket testesíttette meg.

A perbeli időszakban hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 1988. VI. törvény (a továbbiakban: Gt.) 169. § (1) bek.-e értelmében az üzletrész a tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot testesítette meg és az üzletrész mértéke a tagok törzs betétiéhez igazodott.

A Gt. 182. § (2) bek.-ben foglalt rendelkezés szerint szüleink a társaságból történt kizárásuk ügyében nem szavazhattak, azonban a Gt. 182. § (3) bek.-e rögzítette, hogy a kizárást kimondó határozattal szemben bírósághoz fordulhatnak.

Szüleink a fenti törvényi rendelkezés alapján 1999-ben éltek a bírósághoz fordulás jogával. Az általuk kezdeményezett per a Gt. alkalmazásában a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatának speciális esetkörébe tartozott. Szüleink a kizárásról rendelkező 9/1999.(07.12.) és a 11/1999 (07.12.) számú taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezését kérték azonban a tagkizárást elrendelő határozatok elleni perindítást lehetővé tevő szabályok nem adtak lehetőséget arra, hogy a bíróság a határozat végrehajtását felfüggeszse. Fentiekre tekintettel szüleink a kizárásukat kimondó taggyűlési határozatok megtámadására vonatkozó személyhez kötődő jogukat érvényesítették. Mindezekre tekintettel véleményünk szerint súlytalan, megalapozatlan a keresetösségi jogunk hiányára utaló ítéleti megállapítás, miszerint „a jogutódot nem illeti meg a keresetösségi jog arra, hogy a jogelődjét kizáró határozat hatályon kívül helyezését kérje”.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 61. §-hoz fűzött magyarázat (A polgári perrendtartás magyarázata, Complex Jogi és Üzleti kiadó, 2010.) szerint a fél helyébe - jogutódként – az örököse lép minden olyan jogviszonyban amelyre az öröklés hatálya kiterjed. „Perbeli jogutódlásra nem kerülhet sor akkor, ha a perbeli jogviszonyban az anyagi jog szerint nincs helye öröklésnek illetve jogutódlásnak.” (magyarázat 1. kötet 290. oldal.)

Véleményünk szerint a rendelkezésre álló adatok alapján tényként állapítható meg, hogy nincs olyan törvényi rendelkezés amely kimondta volna azt, hogy a gazdasági társaságból kizárt tag által a Gt. 182. § (3) bek.-e alapján előterjesztett a kizárást elrendelő taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perben érvényesített, a kizárást elrendelő határozat hatályon kívül helyezése iránti igény tekintetében nincs helye öröklésnek. Szüleink elhunytakor üzletrészeiknek Gt. 175. §-a szerinti átszállására – azoknak a Gt. 182. § (4) bek.-ben rögzítettek szerinti értékesítése okán – ugyan nem került, nem kerülhetett sor azonban a szüleink által kezdeményezett perben érvényesített, a kizáró határozatok hatályon kívüli helyezése iránti igény érvényesíthetősége nem szűnt meg, az szüleink hagyatékába tartozott illetve tartozik.

Tény, hogy az örökösöket megillető jogok és kötelezettségek közül nem szállhatnak át azok amelyek az örökös személyéhez kapcsolódnak (Kommentár 3. kötet 2739. oldal) azonban utalnom kell a Kommentárnak a Ptk. 598. §-hoz fűzött részének 17. pontjában foglaltakra, melyben rögzítésre került,

hogy mivel az öröklés vagyonátszállás, jogutódlás, az örökhagyó vagyona hagyatékként száll át, kivéve ha az átszállás módját jogszabály eltérően szabályozza. „Ha pedig nincs ilyen külön szabály, a vagyon az öröklés szabályai szerint száll át.” (Kommentár 3. kötet 2749. oldal). Mindezekre tekintettel kiemelten utalnunk kell arra, hogy a Gt. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a kizárt tag által a kizárásról szóló határozat hatályon kívül helyezése iránt kezdeményezett perben érvényesített igény tekintetében a jogutódlás kizárt. Álláspontunk szerint a kizárásról szóló határozatok hatályon kívül helyezése iránt pernek a kizárt tag elhunytára alapított megszüntetése, illetve a kizárt tag elhunyt okán a jogutódok perbelépését követően hozott, keresnek helyt adó, a kizárást elrendelő határozatot hatályon kívül helyező ítélet jogerőre emelkedését követően a jogutódok legitimációja hiányára alapított elutasító bírósági döntés az Alaptörvényben biztosított örökléshez való jogot sérti.

Fentiekén túlmenően hivatkozunk arra, hogy „Az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában mondta ki először, hogy az Alkotmány a tulajdonjogot mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti védelemben. (ABH 1993, 373, 380.) Az alkotmányos tulajdonvédelem a polgári jogi értelemben vett tulajdonvédelmen túlterjeszkedve biztosítja azt, hogy a tulajdonhoz való jog alanyai az életviszonyokat és gazdasági kapcsolatokat alakító gazdasági döntéseket önállóan és szabadon hozzák meg. Ez magyarázza, hogy az alkotmányos tulajdonvédelem nemcsak a polgári jogilag a tulajdon közvetett tárgyának minősülő dolgokra terjed ki, hanem az egyéb dologi jellegű vagyoni jogokra és egyes nem dologi jellegű vagyoni jogosultságokra is.” (In: 10/2001. (IV. 12.) AB határozat IV/3.)

Utalnunk kell továbbá arra, hogy - a bírósági, hatósági eljárások során biztosított rendelkezési joggal kapcsolatban az 1/1994. (I. 7.) AB határozat kimondta: „Az önrendelkezési jog fontos tartalmi eleme - egyebek között - az egyén joga arra, hogy az igény állapotába került alanyi jogait a különböző állami szervek, így a bíróság előtt is érvényesítse. Az önrendelkezési jog azonban mint az általános cselekvési szabadsághoz való jog, a jogérvényesítéstől való tartózkodás, a nem cselekvés jogát is magában foglalja. Mivel ez a jog az egyén autonómiájának védelmére szolgál, általában mindenkinek szabadságában áll eldönteni, hogy jogai és törvényes érdekei védelmére nyitva álló és alkotmányosan biztosított hatósági igényérvényesítési utat igénybe veszi-e vagy attól tartózkodik.” (ABH 1994, 29, 35-36.) Az Mgüt. tehát az önrendelkezési jog gyakorlása tekintetében is különbséget tesz az érintett üzletrész-tulajdonosok között, ez esetben az alanyi jogú kívülálló üzletrész-tulajdonosok hátrányára. (In: 10/2001. (VI. 12.) AB határozat III/2.3)

„A tulajdon alkotmányos védelme tehát tulajdonképpen bizonyos vagyoni jogi pozíciók (státuszok) alapjogi védelme” {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [20]-[21], [23]}. (In: 3264/2018. (VII. 20.) AB végzés IV. [23])

Kiemelten hivatkozunk arra, hogy a 1524/B/1992. AB határozat rögzítette, hogy – „A kizárást kimondó határozat bíróság általi felülvizsgálata a biztosítéka annak is, hogy a jogellenesen kizárt tag tulajdonhoz való alkotmányos alapjoga sérelmet ne szenvedjen.

....Amennyiben viszont az üzletrészt a bírósági eljárást megelőzően vagy az alatt már értékesítették, és a bíróság az eljárás befejezésekor a taggyűlési határozat jogellenességét állapítja meg, az üzletrész megszerzője tulajdonjogi védelmet nem élvez az eredeti tulajdonossal szemben, és az eredeti állapot helyreállítása nyomán köteles az üzletrész tulajdonjogáról lemondani.”

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a Kft. tagsági jogviszonyt megtestesítő üzletrész tulajdonjog tárgyát képezi, mely iránt való igényérvényesítés nem személyhez kötött jog. Különös tekintettel arra, hogy néhai felperesek a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása iránti igényüket (pert) még életükben megindították, ezen igényük érvényesítése a felperesekre mint jogutódokra szállt át.

Fentiek okán a Kúriai döntés indokolási részében [47] tett megállapítás miszerint „Az 1988. évi Gt. 182. §-a alapján a tag kizárását kimondó taggyűlési határozat megtámadása olyan személyhez kötődő jog, amely tekintetében a tag halála esetén kizárt a jogutódlás. A jogutódot nem illeti meg keresetőségi jog arra, hogy a jogelődjét kizáró taggyűlési határozat hatályon kívül helyezését kérje” melyre az ítéletet alapította súlyosan sérti felperesek Alaptörvényben foglalt tulajdonhoz való jogát.

Az előzőekben vázolt jogértelmezésen alapuló döntés hatályon kívül helyezte 9/1999. (07.12) és 11/1999 (07.12.) sz. taggyűlési határozatok hatályon kívüli helyezését elrendelő elsőfokú ítéletet helybenhagyó másodfokú jogerős ítéletet és az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva jogsértő határozatok hatályon kívül helyezése iránt – szüleink, perbeli jogelődjeink által előterjesztett – kereseti kérelmeket elutasította. Ez a bírósági döntés az Alaptörvény XIII. cikke (1) bek.-ben rögzített a tulajdonhoz és az örökléshez való jogunk sérelmét jelenti.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Bejelentjük, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményeztük.

b) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

személyes adataink (nevünk) nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk

c) Mellékletben csatoljuk a Horváth Ügyvédi Iroda [REDACTED]
[REDACTED] részére adott ügyvédi meghatalmazást.

d) Tekintettel arra, hogy a per társasági határozatok hatályon kívül helyezése iránt folyamatban volt pernek felperesei voltunk, ezért az érintettség igazolása szükségtelen.

Kelt: [REDACTED], 2024. október 17.

Tisztelettel,

Tüskéné Varga Mária

Varga Sándor

indítványozók

jogi képv.: Horváth Ügyvédi Iroda

